

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia/Külső munkatárs

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Antik filozófiatörténet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Şooş Amelia-Maria						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Şooş Amelia-Maria						
2.4 Tanulmányi év	1.	2.5 Félév	1.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					25
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70 konv.				
3.8 A félév össz-óraszama	56 fiz./126 konv.				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	X
4.2 Kompetenciabeli	X

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Kötelező részvétel az előadások 70%-án (azaz a szemeszter alatt megtartott 14 előadásból 9 előadáson a részvétel kötelező).
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Az egyetemi szabályzat értelmében a szemináriumokon a részvétel kötelező. 2 kötelező szemináriumi dolgozat (vagy strukturált szakmai beszámoló) bemutatása. Bekapcsolódás a megbeszélésekbe.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A filozófia történeti és elméleti alapjainak, az előfeltevéseknek és elveknek a megfelelő azonosítása és alkalmazása.</p> <p>C2. Eszmék megfogalmazása és rendszerezése, tájékozódás általános és ágazati filozófiai problémákban.</p> <p>C3. Megoldások erős és gyenge pontjainak azonosítása (logikai elemzés és értékelés révén), problémákra adott alternatív megoldások vagy alternatív konklúziók megfogalmazása.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>A filozófia történeti és strukturális dimenziójának, alapvető fogalmi és kategoriális készletének, argumentációs és kritikai apparátusának felismerése és alkalmazása</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a társadalomtudományokban, 2. a humán tudományokban, 3. a mindennapi élet egzisztenciális és etikai problémáiban, 4. a kommunikációs helyzetekben és beszédaktusokban.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az antik görög filozófia periodizációjának, strukturájának, iskoláinak, alkotóinak és irányzatainak a megismerése.</p> <p>Az antik görög filozófiai terminológiájának és érvelési modalitásainak megismerése és referenciáinak, tematikus összefüggéseinek kezelése</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Az antik görög filozófia történetének mint minden európai filozófia eredőjének a koncipiálása.</p> <p>Az antik görög filozófia fogalomkészletének és terminológiájának az elsajátítása.</p> <p>Az antik görög gondolkodásmód specificitásának a megismerése, továbbélése a római, illetve a hellenista hagyományban.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A preszókratikus filozófia	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
2. Szókratész helye, szerepe és hatása a filozófia történetében. Történeti források, egzisztenciális perspektívák: halál, szabadság és etikai dimenzió	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
3. Platón filozófiájának általános jellemzése, a platóni filológia kérdései, a szövegek korpusz megalkotásának történeti szakaszai	Előadás	
4. Platón ideatana. Az ideatan három formája	Előadás, vetítés.	
5. Platóni társadalom, állam és jogfilozófia	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak	

	összefoglalása, általános szintézis.	
6. A szofista filozófia (Argumentációs és logikai problémák)		
7. Arisztotelész filozófiájának általános jellemzése, az Arisztotelész-filológia kérdései, a szövegkorpusz megalkotásának történeti szakaszai.	Előadás	
8. Arisztotelész szubsztanciátana (Természetfilozófia és a természetfilozófiai hagyomány európai továbbélése)	Előadás összehasonlító szövegelemzések alapján	
9. Arisztotelész kategóriatana (A kategóriák általános és specifikus elmélete és hatása az európai filozófia evolúciójára)	Előadás összehasonlító szövegelemzések alapján	
10. Platón és Arisztotelész nyelvfilozófiája. A filozófiai szótár általános kérdései	Előadás a <i>Kratülosz</i> szótár-részének szemantikai elemzése alapján	
11. Platón és Arisztotelész lélekfelfogása	Előadás, szövegértelmezés	
12. A hellenista filozófiai iskolák: epikureizmus, hedonizmus, cinizmus	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
13. Antik görög etikai felfogások	Szövegelemzések, összefoglalások vezérszavak szintjén	
14. A görög-római gondolkodási hagyomány: az európai kultúra alapjai. A kései sztoicizmus.	Szövegelemzések, összefoglalások vezérszavak szintjén	

Könyvészet

1. Hésziodosz: Istenek születése. Munkák és napok. Magyar Helikon, Budapest, 1988.
- 2.*** Görög gondolkodók (1–5). Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1996.
- 3.A cinikusok. Franklin Társulat, Budapest, 1902.
- 4.Steiger Kornél (szerk.): A szofista filozófia. Szöveggyűjtemény. Atlantisz, Budapest, 1993.
- 5.Xenophón: Emlékeim Szókratészről. Európa, Budapest, 1986.
- 6.Platón: Összes művei. Európa, Budapest, 1984.
- 7.Arisztotelész: Metafizika. Lectum Kiadó, Szeged, 2002.
- 8.Arisztotelész: Politika. Gondolat Kiadó, Budapest, 1984.
9. Arisztotelész: Lélekfilozófiai Írások, Budapest, 1988.
- 10.Sztoikus etikai antológia. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983.
11. Arisztotelész, Nikomakhoszi etika, Magyar Helikon, Budapest, 1971.
12. A. E. Taylor: Platón, Osiris, Budapest, 1999.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Általános bevezetés. A mítosz és a filozófia antik fogalma	A mítikus gondolkodás - Szövegértelmezés	1.Hésziodosz: Istenek születése. Munkák és napok. Magyar Helikon, Budapest, 1988, 5-27. o.
2. Az antik filozófia történetének forrásai és periodizációja. A filozófiai kozmogónia előfutárai	Forrásértelmezés, Látásmód- és arányproblémák intuíciója	2.*** <i>Görög gondolkodók</i> (1–5). Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1996, 12-31. o.
3. A preszókratikus természetfilozófia	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	3. *** <i>Görög gondolkodók</i> (1-5), 5-31. o.
4. Megismerés, logosz, lét, mozgás kérdései a preszókratikus filozófiában	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	4. *** <i>Görög gondolkodók</i> (1-5), 83-93. o
5. Platón fiatalkori, aporetikus dialógusai (<i>Lüszisz, A kisebbik Hippiasz, Ión</i> stb.). A korai konceptualizáció kérdései	Szövegértelmezés, Szemináriumi dolgozat, Vita.	5. Platón: <i>Összes művei</i> I.
6. <i>Gorgiász</i> és az <i>Állam</i> . Platón politikai filozófiája	Szövegértelmezés. Szemináriumi dolgozatok. Vita.	Platón: Platón: <i>Összes művei</i> I-II.
7. A lélek és a megismerés kérdései Platón filozófiájában. A platóni Erősz-fogalom (<i>Phaidon, A lakoma, Phaidrosz</i>)	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	7.Platón: <i>Összes művei</i> .
8. A <i>Timaiosz</i> és a platóni kozmológia, genézis- és számelmélet	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	8.Platón: <i>Összes művei</i> . III.
9. Platón ideatana. Az ideatan formái (<i>Parmenidész</i>)	Önálló vélemények megfogalmazása Vita	9. Platón: <i>Összes művei</i> . II. Európa, Budapest, 1984.
10. Arisztotelész kategóriái. Logika és ontológia.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	10. Arisztotelész: <i>Kategóriák</i> .
11. Valóság, lét, szubsztancia – Arisztotelész filozófiájában. Metafizika.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	11. Arisztotelész: <i>Metafizika</i> .
12. Arisztotelész lélekfilozófiája.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	12. Arisztotelész: <i>A lélekről (De anima)</i> .
13. A boldogság kérdése az ókori görög és hellén filozófiában: az arisztotelészi etikák és a hellenizmus.	Szövegértelmezés Szemináriumi dolgozatok. Vita.	13. Arisztotelész: <i>Nikomakhoszi etika</i> .
14. A személyiség (individualitás) születése. Marcus Aurelius esete.	Szövegértelmezés Szemináriumi	14. Marcus Aurelius: <i>Elmélkedések</i> .

	dolgozatok. Vita.	
Könyvészet		
1. David Ross: <i>Plato's Theory of Ideas</i> , Oxford University Press, Oxford, 1989.		
2. Thomas A. Szlezák: <i>Hogyan olvassunk Platónt?</i> , Budapest, Atlantisz, 2000.		
3. A. E. Taylor: <i>Platón</i> , Osiris, Budapest, 1999.		
4. Francis E. Peters: <i>Termenii filosofiei grecești</i> , Humanitas, București, 1993.		
5. David Ross: <i>Arisztotelész</i> , Osiris, Budapest, 1996.		
6. Kovács Károly, <i>Hellenizmus, Róma, Zsidóság, Útitárs</i> , Köln-Bécs, 1979.		
7. Egyed Péter: <i>A szabadság a filozófiában</i> , Pallas-Akadémia Kiadó, Csikszereida, 2003;		
8. Egyed Péter: <i>Szabadság és szubjektivitás</i> , Komp-Press, Kolozsvár, 2003;		
9. Egyed Péter: <i>Az ész hieroglifái</i> , Kriterion- Régio, 1993.		
10. Pais István: <i>A görög filozófia</i> , Budapest, 1992.		
11. Nyíri Tamás: <i>A filozófiai gondolkodás fejlődése</i> , Budapest, 1991.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- a. A társ- és rokon szakmák (pszichológia, szociológia, politológia, történelem) képviselőivel folytatott egyeztető és módszertani diszkussziók.
- b. Időszakos értékelő foglalkozások a Magyar Filozófiai Társaság és Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság keretében a civil társadalom és a kulturális élet képviselőinek a bevonásával.
- c. A filozófia jelenlegi témakezelési módjainak megjelenítése az írott és elektronikus sajtóban.
- d. Részvétel a szakmai vitákban és szakmai fórumokon.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A jelenlét (részvétel minimum 9 előadáson a szemeszter folyamán). Bekapcsolódás a szövegértelmezésbe. A folyamatos és szisztematikus interaktivitás. A történetiségnek mint tárgyspecifikus készségnek a megléte.	A jelenlét követése; a szövegértelmezési kompetenciák értékelése. A szakterminológiai és nyelvi készségek és képességek felmérése. Az interaktivitás folyamatossága és naprakészsége.	70 %
10.5 Szeminárium / Labor	Részvétel a szövegolvasatban, - értésben és értékelésben. Szemináriumi dolgozat elkészítése. Folyamatos és	A szemináriumi dolgozatok és az olvasottág folyamatos értékelése. A szövegismereti és értelmezési kompetenciák	30%: A szemináriumi értékelésbe beleszámít a jelenlét (látható, igazolható)

	szisztemikus részvétel a szemináriumi dialógusban és vitában.	értékelése. A dialógusban és vitában való részvétel értékelése.	a különböző szakfilozófiai és a filozófiai jellegű kulturális rendezvényeken is (10 %), valamint a szemináriumi dolgozatok és részvétel (20%)
--	---	--	---

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Jelenlét: Az előadások 70 %-án, illetve a szemináriumi tevékenységek 80 %-án a részvétel kötelező.

Vizsgafeltételek: Óralátogatás, szemináriumi dolgozatkészítési illetve szövegértelmező és aktív részvételi tevékenység.

Pótlási lehetőségek: Szemináriumi többlet-tevékenység vállalása, a szakhoz tartozó rendezvények (workshopok, konferenciák, egyéb foglalkozások) szervezése és ezeken való részvétel.

Plagizálás, vizsgán való csalás következményei: kizárás vizsgáról, az egyetemi szabályzat rendelkezései szerint.

Óvások megoldása: Szakgrémiumok állásfoglalása a jegyzőkönyvezett tényállás alapján.

Kitöltés dátuma
2020. március 23.

Előadás felelőse
Dr. Şooş Amelia-Maria

Szeminárium felelőse
Dr. Şooş Amelia-Maria

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2020. március 30.

Intézetigazgató
Dr. Demeter M. Attila habil. docens

